

เชื่อตามเขา

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๗
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ชีวิตฆราวาส”

มีคำถามดังนี้

๑. ผู้ที่ปฏิบัติภาวนา ชีวิตประจำวัน ชีวิตงานประจำวัน แต่งหน้าได้หรือไม่ และเป็นอุปสรรคขวางการเจริญภาวนาตัดกิเลสได้ไหมคะ (เมื่อต้องรักษาศีล ๘ ห้าม แต่งหน้า ใส่น้ำหอม)

๒. ชีวิตฆราวาสถ้าเลือกไม่หาคู่แต่งงาน เพราะไม่อยากมีห่วงเพิ่มทุกข์ เป็นกิเลสไหม โดนสังคมหาว่าขี้ลาด กลัวเจ็บเลยไม่กล้ามีคู่ และเราคิดสุดโต่งสำหรับชีวิตฆราวาส

๓. ได้สนทนากับเพื่อนที่ปฏิบัติ มีความเห็นต่างกัน เช่น ถ้านั่งสมาธิแล้วรู้ตัวว่าคิด ให้ตามดู ไม่ต้องฝืนบังคับดึงกลับมา แต่ตัวดิ้นดึงกลับมาที่พุทโธ เขาบอกห้ามบังคับ จริงๆ แล้วเป็นอย่างไร ควรบอกเพื่อนหรือปล่อยให้ปฏิบัติของตัวเองให้รอดก่อนคะ

๔. ปัจจุบันมีฆราวาสนำเสนอปฏิบัติหลากหลาย บอกว่ามีการสอนธรรมะผิดๆ พระถูกดิสเครดิต เข้าวัดเป็นการหนีทุกข์ สอนวิธีตามดู รู้อารมณ์ เป็นผู้รู้ สังเกตจิตที่เกิดดับถี่ยิบ ความจริงแล้วจิตเกิดดับทุกขณะ และอะไรคือผู้รู้ บางท่านสอนไม่ต้องพุทโธ เตี้ยวัดติบริกรรม ต้องมาถอนทีหลัง ยุ่งยาก การเรียนธรรมะปฏิบัติภาวนาจริงแท้ ควรมีอาจารย์เป็นพระมากกว่าใช่หรือไม่ และแบบไหนเชื่อได้ แบบไหนเชื่อไม่ได้คะ ขอขอบคุณคะ

ตอบ : นี่คำถามเนาะ ถ้าคำถาม คำถามตั้งแต่เริ่มต้นเลยละ เริ่มต้น “ชีวิตฆราวาส การปฏิบัติภาวนาชีวิตประจำวันแต่งหน้าได้หรือไม่ เป็นอุปสรรคการเจริญภาวนาตัดกิเลสหรือไม่”

ศีล ๘ เขาบอกว่าศีล ๘ ห้ามฟังเพลง ห้ามขับกล่อมร้องรำทำเพลง ห้ามนอนในที่สูง ห้ามนอนในที่อ่อนนุ่ม ห้าม นี่ศีล ๘ คำว่า “ศีล ๘” ห้ามใช้เครื่องหอม ใช้น้ำหอมต่างๆ เพราะเห็นว่าเป็นการประมาทกับชีวิต เป็นการลั่นเล่อใจ ถ้าประมาทกับชีวิตเป็นอย่างนั้นไป ศีล ๕ ทำได้ พอศีล ๘ ทำไม่ได้ ถ้าศีล ๘ ทำไม่ได้นะ เพราะว่าให้ชีวิตอยู่กับตามความเป็นจริงเพราะถือพรหมจรรย์ ถ้าถือพรหมจรรย์ ศีล ๘ ถือพรหมจรรย์ แต่ชีวิตฆราวาส ถ้าชีวิตฆราวาส ในชีวิตประจำวันแต่งหน้าได้หรือไม่

คำว่า “แต่งหน้าได้หรือไม่” คำว่า “แต่งหน้า” เราเอาขีดจำกัดแค่ไหน แต่ถ้าทาหน้าปะแป้งนี่เราทำได้ แต่ถ้าเขียนคิ้วโก่งๆ ทาปากแดงๆ เราทำไม่ได้ ถ้าอย่างนั้นมันเป็นการทำให้เพลิดเพลิน

แต่การปะแป้ง การแบบว่าเพื่อความเย็น เพื่อกำจัดไขมัน เราถือว่ามันเป็นยา การปะแป้ง ความกันโรคต่างๆ ฟิ้นๆ เราทำได้ แต่ถ้าทำให้มันแบบทางโลกที่แต่งหน้ากันด้วยความเข้มข้น อันนั้นเราว่าผิดแน่นอน

แต่ชีวิตฆราวาสไง ชีวิตฆราวาส ชีวิตประจำวันแต่งหน้าได้หรือไม่

คำว่า “แต่งหน้า” แต่งแค่ไหน ทีนี้คำว่า “ศีล ๘” ห้ามใส่น้ำหอม คำว่า “น้ำหอม เครื่องหอม” มันทำให้คนหลงใหล เห็นไหม ทำให้คนหลงใหล ทำให้คนประมาท ทำต่างๆ ศีล ๕ ทำให้เป็นอย่างนั้น ถ้าชีวิตฆราวาส เขาเรียกว่ากามคุณ ๕ กามที่เป็นคุณ เป็นคุณเพราะอะไร เป็นคุณเพราะทางโลกเขา ถ้าเป็นคุณ อยู่ในศีล ๕ คู่ครองของเรา คู่ครองของเราไม่ผิด ถ้าเราไปเสพกามกับคนอื่นนี่ผิด ถ้าคู่ครองของเรา นี่กามคุณ เพราะว่าโลกเป็นอย่างนี้ สัตว์โลกเป็นอย่างนี้ สัตว์โลกละสิ่งนี้ไม่ได้ ละสิ่งนี้ไม่ได้ก็ต้องมีศีล มีศีลคือว่าในคู่ครองของตัว ในสิทธิของตัว อย่างนี้ถูกต้อง แต่ถ้ามันไม่ใช่สิทธิของตัวนี่ผิด ฉะนั้น คำว่า “ผิด” ฉะนั้น เป็นกามคุณ

ทีนี้ในสมัยพุทธกาลมีคนเขาไปต่อว่าพระมาก บอกว่า สอนให้ถือพรหมจรรย์
ต่อไปมนุษย์จะสูญจากโลกเลยแหละ มนุษย์โลกจะไม่มี

ทุกคนคิดอย่างนี้ละ พอคิดว่าจะถือศีลปั๊บ หวังเลย หวังว่าต่อไปมันจะเหลือแต่
สัตว์เดรัจฉานเต็มโลกเลย มนุษย์จะไม่มีสักคนหนึ่ง เพราะคนมันจะถือศีล ๘ หหมด คน
จะปฏิบัติหหมด นี่เวลาเขาคิด คิดไปอย่างนั้นละ แต่ความจริงมันเป็นไปไม่ได้ มัน
เป็นไปไม่ได้เพราะว่ากิเลสของคนมันขับตัน มันเป็นอย่างนั้นไปไม่ได้หรอก นี่ถึงว่า
กามคุณ ๕ มันอยู่ที่เรื่องของโลกเขา

แต่ถ้าเป็นพรหมจรรย์ มันเป็นโทษแล้ว ไม่เป็นคุณแล้ว ถ้าเป็นโทษเพราะอะไร
เป็นโทษเพราะว่ามันขับตันในใจ ถ้ามันขับตันในใจ สิ่งนี้เราถึงจะต้องละ ทีนี้ถ้าละ จะ
ว่าใช้น้ำหอม ใช้เครื่องหอม สิ่งนี้ทำให้ประมาทเลินเล่อ ละหหมด ศีล ๘ งตวัน ๆ สิ่งนี้
คือการงดเว้น

ทีนี้ชีวิตฆราวาส ทีนี้คิดว่าชีวิตประจำวัน ชีวิตฆราวาส ชีวิตประจำวัน เรา
จะต้องอยู่กับสังคัม เวลาสังคัมไม่ไปเลยได้ก็ดี แต่มันจะเป็นไปได้ไหมละ บางทีมัน
เป็นสังคัม เราก็กินของเรา เราไปของเรา เพราะคนถือศีล เวลาเขาไปกินเลี้ยง เขาไป
ในงานสโมสร เขามีแก้วน้ำแก้วหนึ่ง เขาก็สังสรรค์ไปกับเพื่อน เขาบอกว่า ทำไมไม่
ทานอาหารละ อ้อย! วันนี้ทานมาแล้ว อิ่มตื้อเลย ทั้งๆ ที่ท้องมันร้องจ๊อกๆ เลย นี่ทาน
อาหารมา เอาน้ำแก้วหนึ่ง เราก็จิบน้ำของเราไป เพราะเราถือศีล ๘ ไม่กินอาหารตอน
เย็น

เราไปงานของเขา เราก็มีย้ำแก้วน้ำแก้วหนึ่ง เพราะเรามีสติสัมปชัญญะพอ เรา
เป็นคนคุมเกม ทีนี้พอคุมเกม เขาทานเลี้ยงกัน เราก็จิบน้ำ เขาบอกทำไมไม่ทาน
อาหาร

โอ้ย! ทานมาอิมเลย

บอกทำไมไม่ทานอาหาร

โอ้ย! ทานไม่ได้มันแพ้กัน

นี่คนฉลาดเขาแก้แบบนี้ เขาไม่บอกว่า ฉันถือศีล ๘ ฉันเป็นคนมีศีล ฉันมาในงานนี้ฉันเก่ง อย่างนี้โลกเขาไม่รับ พอโลกเขาไม่รับแล้วมันจะมีแรงต่อต้าน คนเรามันจะอวด ทุกคนอยากอวดดิบอวดดี

ถือศีลมันเก็บไว้ในใจ ถือศีลมันเก็บไว้ มันต้องไปอวดใคร ถ้ามันไม่อวดใคร พอถ้ามันมีความจำเป็น ความจำเป็นหมายความว่า ในเมื่อญาติของเรา คนสนิทชิดเชื้อของเรา เขามีงาน มีความจำเป็น ใ้ไม่ไปหรือ มันก็สังคมใช้ใหม่ ใ้ไปหรือมันก็ศีลของเราใช้ใหม่ เราก็อำของเราพอประมาณใช้ใหม่ ทางสายกลาง เราก็อำแสดงตนว่าฉันถือศีล ๘

ฉันจะไปงานใครก็ได้ ฉันเป็นคนดี พวกคนที่มาในสังคมนี่เป็นคนที่ไม่ดีหมดเลยเพราะเขาไม่มีศีล ฉันมีศีลอยู่คนเดียว ไปนั่งอยู่ในงานก็ติดป้ายไว้บนหัวเลย คนนี้ถือศีล ๘ ใ้พวกที่มาในงานนั้นเขาไม่มีศีลเหมือนเรา ทิฏฐิ ทิฏฐิมันอยู่บนหัวใจ

แต่ถ้าเราถือศีลของเราใช้ใหม่ เราก็อำไว้ในใจ ในเมื่องานสโมสรใช้ใหม่ งานของเรา เราก็อำไป เราไปแล้วเขาทานอาหารกัน เขากินสุรา เขาดื่มสุรารกัน เขามีความรื่นเริงกัน เราก็อำมีน้ำเปล่าแก้วหนึ่ง เออ! ชนแก้วก็ชนกัน เขาทาน เราก็อำดื่มน้ำ กร๊อบ! โอ้โฮ! ทั้ง ๆ ที่อยากกินใจจะขาดเลย มันหิว แต่ก็ดื่มน้ำ กร๊อบ! วัตถุประสงค์ไหนใจ วัตถุประสงค์แค่นี้ไหนใจ นี่ชีวิตฆราวาสใจ

ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ชีวิตฆราวาสเป็นทางคับแคบ คับแคบเพราะว่าเขาไม่เปิดทางให้เราหรอก จะไปวัดไปวาเขาก็ว่าคนนั้นหนีทุกข์ คนนั้นไม่จริงไม่จัง มันเสียดสีไปทั้งนั้นนะเรื่องของกิเลส เห็นไหม จะทำดีไม่กล้าทำ แต่ว่าทำตามเขาไปนี่ทำได้

จะเห็นว่า “ผู้ที่ปฏิบัติธรรม ชีวิตประจำวันแต่งหน้าได้หรือไม่”

แต่งหน้า เราว่าทำไม่ได้หรอก แต่งหน้าแบบว่ามันเป็นไ้แกมเพราะชนใจ เวลาไ้แกม เวลาที่มีชนง้ำมงามเลย เวลาเขาเชือดไ้เสร็จแล้วเขาถอนชน ไม่มีชน ไ้แกมสวยเลย

ไอนี้ก็เหมือนกัน เขียนหน้าทาปาก ไก่มันงามเพราะชน มันจะแต่ง ชนไก่ ถ้ามันชนไก่ เราไม่ต้องมีชนก็ได้ อ้าว! เราก็คือไก่เหมือนกัน ไก่หนังร่อน ไก่มีแต่หนัง ไม่มีชนเลยก็ไม่ใช่ไร ถ้าชนมันขึ้นหยอมแหยมๆ เราก็คือเข้ากับฝูงไก่ ฝูงไก่ ไก่เขามีชนสวยงาม ชนของเรามันไม่สวยงาม แต่เราก็คือไก่เหมือนกัน อ้าว! เราก็คือคนเหมือนกันใช่ไหม

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ชีวิตประจำวันแต่งหน้าได้หรือไม่

เราว่าทาแป้งเพื่อกันเหงื่อไคล ทาแป้งเพื่อรองพื้นเพื่อเป็นยารักษา อย่างนี้เราว่าได้ เพราะมนุษย์เดี๋ยวนี้แบบว่าพวกเครื่องประทีนผิวต่างๆ มันทำให้การรักษาโรค การป้องกันแดด อย่างนี้เราถือว่ามันเป็นยา มันปกป้องผิวของเรา ถ้าผิวของเรา

เขาบอกว่า อย่าไปอยู่กลางแจ้งแดดนะ มันมีแสงยูวีนะ เดี่ยวจะเป็นมะเร็งผิวหนัง เราก็คือเครื่องกัน อย่างนี้เราไม่ถือว่าเป็นการตกแต่ง อย่างนี้ถือว่าเป็นการป้องกัน ถ้าถือว่าสิ่งนี้เป็น การป้องกันว่าเราป้องกันผิวหนังเราเพื่อป้องกันไม่ให้มันเป็นมะเร็งผิวหนัง คนถือศีล ๘ มันจะเป็นมะเร็งผิวหนังหมดเลย ต้องทาแป้งกันไว้ อย่างนี้เราถือว่าไม่มีเจตนาจะตกแต่ง แต่มีเจตนาจะรักษา รักษา เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้บริษัท ๔ ฉลาด ในเมื่อเราเป็นคนฉลาดใช่ไหม เราเป็นคนฉลาด เราอยู่กับแสง เราอยู่กับแดด มันจะทำให้เราหมองคล้ำ ทำให้ผิวพรรณเราเสียหาย เราแค่ป้องกัน เราไม่ใช่ตกแต่งให้มันสวยงาม ศีล ๘ เราว่าใช้ได้ เราว่าสิ่งที่เป็น การป้องกันบำรุงผิวเพื่อไม่ให้เจ็บไข้ได้ป่วย อย่างนี้ใช้ได้

แต่ถ้าเป็นการแต่งหน้าทาแป้ง การเขียนคิ้ว การตกแต่งแบบไปงามเพราะชน จะเอาชนมาแซมอย่างนี้ เออ! อย่างนี้เจตนา อย่างนี้ผิด

ฉะนั้น ที่บอกว่าข้อที่ ๑ “ผู้ที่ปฏิบัติภาวนา ชีวิตประจำวันแต่งหน้าได้หรือไม่ และเป็นอุปสรรคขวางการเจริญภาวนาตัดกิเลสหรือไม่คะ”

เวลาภาวนา เขาพุทโธๆๆ เขาใช้พุทโธหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เขาไม่ใช้การแต่งหน้าไม่แต่งหน้ามาตัดกิเลส เขาใช้มรรคใช้ผลตัดกิเลส ฉะนั้น การภาวนา

อุปสรรคของเราคือกิเลสของเราทั้งนั้น กิเลสของเรามันก็ไปปรุงไปแต่งเรื่องนี้ขึ้นมาให้เป็นความวิตกกังวล อย่างนี้ทำให้เป็นกังวล

แต่ถ้าเรามีครูบาอาจารย์ ถ้าเรามีหมู่คณะที่ดี **อเสวนา จ พาลาหิ ปณฺทิตานญจ เสวนา ปณฺทิตานญจ** นี้เราคบบัณฑิต เราคบในหมู่ชนที่นักปฏิบัติ นักปฏิบัติเขาทำตัวกันอย่างไร นักปฏิบัติที่ดีนะ

อย่าไปตามนักปฏิบัติที่ว่าตามกระแส เวลาไปไหนก็จะไปปฏิบัติ เปิดกระเป๋าเรามีแต่เครื่องสำอางทั้งนั้นเลย นักปฏิบัติไปไหน อย่างนั้นไม่ใช่ นักปฏิบัตินะ มีกระเป๋าไปคนละใบ เปิดมานักปฏิบัตินี้ โอ้โฮ! มีแต่เครื่องสำอางทั้งนั้นเลย

ถ้าเราไม่ตามนักปฏิบัติอย่างนั้น คบบัณฑิตๆ ถ้าอยู่ในฝูงชนของบัณฑิตมันจะเข้าใจ มันจะเข้าใจแล้วมันไม่ขัดแย้งกัน แต่นี้ด้วยชีวิตของเรา เราไปตกอยู่ที่ไหนนะ เราไปตกอยู่สังคมใดละ

เกิดในประเทศอันสมควร ถ้าประเทศของเรา ในประเทศไทยของเรา ในหมู่ชนของเรา ในลูกศิษย์ครูบาอาจารย์เดียวกัน เห็นไหม เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในประเทศสมควร หมู่ชนที่สมควร นี่เป็นสัปปายะ แต่ถ้ามันไม่เป็นสัปปายะ เราก็ต้องพยายามหลบหลีกเอา พยายามหลบพยายามหลีกจะเอาชีวิตรอด จะเอาตัวรอด

“มันจะเป็นอุปสรรคกับการเจริญภาวนาไหม”

สรรพสิ่งอย่างนี้ เครื่องสำอางมันไม่มีชีวิตหรอก มันไม่ให้ใครไปสำเร็จพระอรหันต์และปิดกั้นใครไม่ให้สำเร็จพระอรหันต์ เครื่องสำอางนะ แต่คนต่างหาก คนใช้เครื่องสำอางปิดกั้น กิเลสในใจของคนมันปิดกั้น ถ้ากิเลสในใจคนปิดกั้น

ถ้าเราไม่เชื่อตามๆ กันมา เรามีจุดยืนของเรา เราไม่มีความวิตกกังวล เราไม่มีสิ่งใดมาเป็นนิเวศธรรม ไม่ปิดกั้น เราใช้อย่างที่ว่ามี เราใช้เพื่อเป็นการป้องกัน เราใช้เพื่อไม่ให้แตกต่างไปจากโลกจนเกินไปนัก แต่เราก็ไม่ทำให้ผิดศีลของเรา ถ้าเราจะอยู่กับเขา

แล้วถ้าเราจะมาปฏิบัติ เราปฏิบัติได้ เราจะรื่นเริง เราจะตื่นตากับสังคมโลก นั้นมันเรื่องของเขา เราอยู่กับเขา แต่เราจะเอาจริง ใจของเรา เอาหัวใจของเรา เอาความจริงของเรา ถ้าความจริงของเรา เห็นไหม

ศากยบุตรพุทธชิโนรส เราเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเชื่อปากขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า มนุษย์ต่างจากสัตว์เพราะมีศีลธรรม ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ เราต่างจากสัตว์ มนุษย์ต่างจากสัตว์เพราะมีศีลมีธรรมในใจ

แต่ถ้าเขาไม่มีศีลไม่มีธรรม เขาจะใช้ชีวิตประจำวันของเขา อันนั้นเขาใช้ชีวิตแบบสัตว์ เราไม่ไปสนใจเขา แต่ชีวิตแบบสัตว์สังคมเขามีชุมชนเขาใหญ่กว่า เวลาเขาพูดจาเสียดสีเรา เราก็กังเสียใจ

แต่ถ้าเราบอกว่า เราเป็นศากยบุตรพุทธชิโนรส เราเป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเชื่อปากขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเชื่อปากของครูบาอาจารย์ที่ดี เรายึดตรงนี้ เราไม่ต้องไปฟังปากเขา เราไม่ต้องไปฟังปากของสังคม เราฟังปากขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศีล สมาธิ ปัญญา เอาอันนี้เป็นหลัก นี่ข้อที่ ๑

“๒. ชีวิตฆราวาสถ้าเลือกไม่หาคู่แต่งงานเพราะไม่อยากมีห่วงเพิ่มทุกข์ เป็นกิเลสใหม่ โดนสังคมกล่าวหาว่าซี้ซลาด กลัวเจ็บ ไม่กล้ามีคู่ เราคิดแบบสุดโต่ง เป็นกิเลสใหม่”

ตอนนี้มันเป็นกิเลส ตอนคิดนี่มันเป็นกิเลส ว่าจะมีคู่หรือไม่มีคู่นี้เป็นกิเลส ถ้าว่ามันเป็นกิเลสใหม่ แต่ถ้าเราเลือกชีวิตพรหมจรรย์ มันเป็นกิเลสตรงไหนล่ะ ชีวิตพรหมจรรย์ ชีวิตของเรา ชีวิตที่ไม่มีคู่ หนึ่งเดี๋ยวนี้พรหมจรรย์

ชีวิตคู่ที่นั่นล่ะที่เขาหาคู่กัน เขาว่าชีวิตนี้มีคู่เป็นฝั่งเป็นฝานะ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎกนะ วิดทะเลทั้งทะเลเลย เอาปลาน้อยๆ

ตัวเดียวไง ก็คิดว่าจะเป็นสุขไง จะเป็นสุขนะ วิดทะเลก็ทำหน้าที่การงานอาบเหงื่อต่าง
น้ำมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้องอยู่นะ แล้วจะมีความสุขๆ เหนื่อยเกือบตาย เหนื่อยเกือบ
ตาย เราหาความสุขไม่เจอหรอก วิดทะเลทั้งทะเลเลย เอาปลาตัวหนึ่ง ก็ยังหวังว่าจะ
สุขไง หวังว่ามันจะสุข แล้วไปหาที่ไหนล่ะ หาไม่เจอหรอก หาความสุข

แต่พอชีวิตไม่มีคู่ เขาบอกว่ามันเป็นกิเลส

อ้าว! เป็นตรงไหนล่ะ ทำตามพระพุทธเจ้าเป็นกิเลสตรงไหน ทำตาม
พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกอุปฺพพิกธา เวลาเทศนาว่าการสอนฆราวาสให้ทำ
ทาน ทำทานแล้วจะได้ไปสวรรค์ พอไปสวรรค์ให้ถือเนกขัมมะ พอเนกขัมมะ จิตใจ
ควรแก่การงานแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงเทศน์อริยสัจ เทศน์อริยสัจ
เทศน์ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

แต่เดี๋ยวนี้ใครก็อริยสัจๆ นะ แต่หัวใจมันดำมืดเลย บอกอริยสัจ อริยสัจอะไรก็
ไม่รู้

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องเตรียมพร้อมพื้นที่ก่อน แล้วถึงได้
หวานได้ไถ นี่ก็เหมือนกัน เตรียมหัวใจของคนก่อน ให้เสียสละ ให้ทำงานให้จิตใจอ่อน
นุ่มควรแก่การงาน จิตใจที่เป็นคุณธรรมควรแก่การงานแล้วถึงเทศน์ นี่มันเป็นความทุกข์
ทุกข์มันเป็นอริยสัจ ทุกข์มันเป็นความจริง ท่านทำของท่านมา ท่านสอนของท่านเป็น
ชั้นเป็นตอนขึ้นมา

แล้วบอกว่า เราไม่เลือกหาคู่ ไม่แต่งงาน มันเป็นกิเลสใหม่

เป็นกรรม เว้นไว้แต่กิเลสมันเพิ่มขึ้นมา “แหม! ถ้ารู้อย่างนี้มีคู่มาตั้งนานแล้ว”
อย่างนั้นเสียตายใจ เสียตายพอแก่เฒ่าแล้ว “แหม! เสียตาย ถ้าเรามีคู่ก็ดี นี่เราไม่มีคู่” นี่
กิเลส อย่างนี้เป็นกิเลส

แต่ถ้ามันมีศีลมีธรรมนะ มันไม่เป็นกิเลสหรอก ไม่เป็นกิเลสเพราะอะไร เรา
มองไปสิ มองไปสังคมโลกสิ เขามีความสุขจริงหรือ เพียงแต่เขาอยู่อย่างเราไม่ได้
ทุกข์ทั้งนั้นนะ อยู่คนเดียวก็ทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร ทุกข์เพราะกิเลสมันบีบคั้น อยู่ ๒ คน

ทุกข์มากขึ้นเพราะมันมี ๒ คนบีบคั้น พอมีลูกขึ้นมาก็ ๓ คนบีบคั้น มีลูกขึ้นมา ๔ คนบีบคั้น

คนเดียวบีบคั้นกับ ๔ คนบีบคั้น อะไรทุกข์กว่ากัน ถ้า ๔ คนบีบคั้น ๕ คนบีบคั้น อะไรมันทุกข์กว่ากัน แล้วเขาบอกว่าชีวิตคู่มีความสุขๆ

เพราะเขาเขียนกันบ่อย บอกว่า “แหม! รู้แบบนี้แต่งงานตั้งนานแล้วก็ดี รู้แบบนี้แต่งงานตั้งนานแล้ว”

อันนี้เขาพูดเป็นการเสียดสีกัน แต่เขาทำไม่ได้ คุณก็ทำได้สิ เพราะชีวิตพรหมจรรย์มันดีกว่าชีวิตคู่แน่นอน ดีกว่า คำว่า “ดีกว่า” แต่ธรรมชาติของหัวใจธรรมชาติของความรู้สึกมันก็เหงา มันก็เหงามันก็ว่าเหวของมัน

แต่ถ้าคนมีหลักมันไม่เหงา เราอยู่กับเรา อยู่กับความคิดเรา อยู่กับใจเรา มันเหงาตรงไหนล่ะ แต่พอเห็นเขามีชีวิตคู่ เราก็คิดว่าเขาจะมีความสุข

มีความสุขอะไร ไปดูหลังบ้านเขาสิ ออกมานอกบ้านนี้แหม! มีความสุขมากเลย พอเข้าไปในบ้านนะ โอ๊ย! นั่งคอตกทั้งคู่เลย มันมีแต่เรื่องความทุกข์ทั้งนั้นนะ แต่ออกมาจากบ้าน แหม! เราเห็นเขาแต่งตัวออกมาจากบ้าน โอ้โฮ! ชีวิตนี้มีความสุขมากเลย พอเขาเข้าบ้านนะ เขามีความทุกข์ทั้งนั้นนะ ใ้หนี่พูดถึงเรื่องจริง แต่เพียงแต่เราอยู่สังคมใดละ

เพราะธรรมชาตินะ ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนโง่มากกว่าคนฉลาด คนโง่ในโลกนี้ มีแต่คนโง่มากกว่าคนฉลาด ขนโคกับเขาโค เขาใช้ชีวิตแบบเขาโดยธรรมชาติอย่างนั้น แต่เขาโคเขาจะทวนกระแส มันมีน้อยใจ ชีวิตพรหมจรรย์มันมีน้อยกว่าชีวิตคู่แน่นอน

ธรรมชาติ มันเป็นธรรมชาติของสัตว์ เขาว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องธรรมชาติ เรื่องกามราคะเป็นเรื่องธรรมชาติ ฉะนั้น พอมีคู่ เขากลับไปสู่ธรรมชาติ

แต่ของเรา เราฝืนธรรมชาติไป เราฝืนธรรมชาติเพราะว่าเราถือพรหมจรรย์ เราอยู่ของเราคนเดียว เราถือพรหมจรรย์ มันฝืนธรรมชาติ มันถึงมีน้อยใจ

ในเมื่อคนโง่มันมากกว่า มันก็พูดประสาคนโง่ สักคนโง่มันก็พูดกันเสียงลั่น
เลย ไอ้เราสองคนคุยกันซุบซิบๆ สู้เขาไม่ได้ไง เพราะถือพรหมจรรย์มันมีอยู่ ๒ คน
ไอ้คนที่มีความมันทั่วโลกเลยละ มันคุยกันลั่นๆ เลยกว่ามันมีความสุขๆ มันพูดกันว่า
มีความสุข

ถามว่า โยมสบายดีไหม

สบายดีครับ มีความสุขมากครับ

ถามจริงๆ มันสุขจริงหรือ

จะฆ่ากัน เมื่อกี้เพิ่งทะเลาะกันมา ตอนนี้จะมีความสุข เมื่อกี้ยังทะเลาะกันมา
หน้าตำคร่ำเครียดเลย พอเจอ โยมสบายดีไหม

โอ้ย! มีความสุขๆ

เพิ่งทะเลาะกันเสร็จ ทะเลาะกันเสร็จมาเมื่อกี้นี้จะมีความสุข

**แต่ไอ้ ๒ คนทะเลาะกับใคร พรหมจรรย์จะไปทะเลาะกับใคร มี
แต่ตัวเราคนเดียว เราจะไปทะเลาะกับใคร ถ้าทะเลาะกัน ธรรมกับกิเลส
ทะเลาะกันหัวใจ ถ้าทะเลาะกันใจไหนะ มันเป็นกิเลสใหม่ ไม่เป็นกิเลส
หรือ มันเป็นเรื่องที่ดีกว่าทางโลกอีก ทวนกระแสนเข้าไปสู่ธรรม ทวน
กระแสนเข้าไปสู่สัจจะ สู่พรหมจรรย์**

ชีวิตนี้มาจากไหน มันก็มาจากพ่อจากแม่ ชีวิตคุณั้นแหละ มาจากพ่อจากแม่
จากพ่อจากแม่ เพราะพ่อแม่เสพกามกันมันถึงมาเกิดเป็นเรา แล้วเราเกิดมาแล้ว โดย
ธรรมชาติเราเกิดมาจากพ่อจากแม่ เราก็ต้องเป็นคู่จะให้มืลูกต่อเนื่องกันไป กลัวว่า
มนุษย์นี้จะไม่มีกับโลก จริงหรือ มนุษย์มีกับโลกเยอะแยะไปหมด เขาต้องมีการ
ควบคุม เขาต้องมีการบริหารครอบครัวของเขาเพื่อควบคุม แต่ของเราไม่ต้อง ถ้าเราถือ
พรหมจรรย์ได้นะ ถ้าเราทำได้จริงนะ

แต่ที่เขาหาว่าขี้ลาด หาว่ากลัวเจ็บ หาว่าไม่มีคู่ หาว่าสุดโต่ง

มันไม่สุดโต่งหรอก มันพอดี สุดโต่งมันสุดโต่งของใคร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางหลักการไว้ เหมือนมีกฎหมาย มีกฎหมาย เราทำกฎหมาย มันสุดโต่งตรงไหนล่ะ กฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายมันมีของมันอยู่แล้ว

นี่ก็เหมือนกัน คีล ๕ คีล ๘ คีล ๑๐ คีล ๘ มันมีอยู่แล้ว คีล ๑๐ มันมีอยู่แล้ว คีล ๒๒๗ มันมี มันไปสุดโต่งตรงไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนมัชฌิมาปฏิปทา ทางสายกลางๆ

ทางสายกลางของโลกเขาเลือกอย่างนั้น คนที่ไม่มีศีลเลยเขาเลือกแบบสัตว์ เขาทำลายกัน เลือกแบบสัตว์ คนที่มีศีลเขาก็มีศีลของเขา เขามีศีล ๕ ของเขาเป็นมนุษย์สมบัติ ถ้ามีศีล ๘ ของเขา คีล ๑๐ ของเขา แล้วมีศีล ๒๒๗ เป็นพระ มันไปสุดโต่งตรงไหน ถ้าสุดโต่งแสดงว่าพระพุทธเจ้าไม่ได้บอกไว้ เราสุดโต่งของเราไปเอง นี่พระพุทธเจ้าบอกไว้หมดแล้วเราทำตามนั้น มันสุดโต่งตรงไหน

เพียงแต่ว่าสังคมมันคนโง่มากหรือคนฉลาดมาก คนโง่เขาประพฤติปฏิบัติกันอย่างนั้น แล้วเขาก็คุยกันแบบนั้น แล้วมีเราอยู่คนเดียว พออย่างนั้นมันก็เลยแปลกโลกไป

จะนั้น ไม่สุดโต่ง พอดี ชีวิตพรหมจรรย์นี่พอดี ชีวิตเรานี่พอดีกับเรา พอดีกับชีวิตนี้ แต่ชีวิตคู่ของเขา เขาพอดีของเขา ให้ ๒ คนเขาไปทะเลาะกัน ให้มันไปทะเลาะกันอยู่นั้น พอดีของมัน เราไม่ต้องไปทะเลาะกับใคร ทะเลาะกับตัวเอง เออ! กูทะเลาะกับกูนี่ เพราะกูอยู่คนเดียว เออ! มันก็พอดีของเรา

แล้วเราปฏิบัติไปนะ ก็ดูพระสิ พระเขาวชแล้ว ก็บวชแล้ว มีศีลธรรมดีแล้ว ก็อยู่วัดก็ดีแล้ว ทำไมเราต้องไปรูดงค์ รูดงค์แล้วก็ไปอยู่โคนไม้ มันพอดีของใคร นั่นรูดงค์มันพอดีของใคร พอดี มันก็พัฒนาขึ้น สูงขึ้น ดีขึ้น มันก็พอดีของใครล่ะ

อันนี้ก็เหมือนกัน มันเป็นกิเลสใหม่

เป็นธรรม ไม่เป็นกิเลส

ที่นั่นเป็นที่ว่าลมปากคน หมิ่นคนแสนคนเขาพูดไป เขามีคู่กัน เขามาพูด แล้วเราคนเดียว ก็เลยกลายเป็นกิเลสเพราะใจเราไหวใจ ใจเราไหวก็เลยเป็นกิเลส

ถ้าใจเราไม่ไหว เขายังพูด เรายังยิ้มใหญ่เลย ถ้ามกลับเลย ใครมาพูด ถ้ามกลับว่า เอ็งสบายดีหรือ กลับไปบ้านทะเลาะกันใหม่ ถ้ามกลับเลย ถ้าเขาถาม ถ้ามเขากลับไป เพียงแต่เราต้องอยู่ได้ เราอยู่ได้ของเราหมายความว่า เพราะคนถ้าไม่มีชีวิตคู่ มันห่วงว่าแก่เฒ่าแล้วใครจะดูแล ใครจะรักษา

หาสตางค์ไว้เยอะๆ เขามาดูแลเอ็งทั้งวันเลย เอ็งไม่ต้องห่วงถ้ามีสตางค์ ถ้าเอ็งมีสตางค์นะ เดี่ยวคนเขามาดูแลเอง ไม่ต้องห่วง

ไม่เป็นอย่างนั้นหรอก เราทำดีนะ คนทำดีแล้วมีสติมีปัญญาจะ ร่างกายมันสมบูรณ์แข็งแรง เราอยู่ได้ตลอด อยู่ได้ของเราตลอด

ไอ้คนที่ห่วง แล้วคนที่มีคู่ เสร็จแล้วนะ ถ้ามีสามีหรือภรรยาหรือลูกทิ้งไป มีมากเลยในข่าว ข่าว พอสามีหรือภรรยาเจ็บไข้ได้ป่วย สามีหรือภรรยาทิ้งไป ลูกทิ้งไป อยู่คนเดียวนะ ประชาสงเคราะห์เขาไปดูแล ผู้เฒ่าผู้แก่อยู่คนเดียว บางคนตาบอด บางคนพิการ บางคนช่วยตัวเองไม่ได้ ก็พอตัวเองดี หาเลี้ยงเขาได้ เขาก็อยู่ด้วย พอหาเลี้ยงเขาไม่ได้ เขาก็ทิ้งหนีไป แล้วตัวเอง เห็นใหม่ ลูกก็มี

ถาม มีลูกใหม่ มี สามีภรรยาใหม่ มี แล้วไปไหนหมดละ เขาทิ้งไป เขาไม่อยู่ เซ็ดซีเซ็ดเยี้ยว เขาทิ้งไป แล้วอยู่กับใครล่ะ พ่อแม่มาดูแล คนข้างบ้านเขาดูแล วัตวาพระเขาดูแล เขาให้อาหารมากิน เยอะแยะไป ไปดูอย่างนั้นบ้างสิ ถ้าไปดูอย่างนั้นก่อนแล้ว ค่อยกลับมาว่า เราแก่เฒ่าแล้วจะไม่มีใครดูแล ไม่ต้องห่วง มีคนดูแล นี่ข้อที่ ๒

“๓. ได้สนทนากับเพื่อนที่ปฏิบัติธรรมเห็นต่างกัน เช่น ถ้านั่งสมาธิไปแล้ว รู้ตัวว่าคิด ให้ตามดูความคิด ฝึกบังคับไม่ให้ดึงกลับมา แต่ดิฉันดึงกลับมาพุทธโธ เขาบอกว่าห้ามบังคับ จริงๆ แล้วต้องเป็นอย่างไรคะ แล้วควรจะบอกเขาไหม”

ไอ้กรณีปฏิบัติมันปฏิบัติกันมาก พอปฏิบัติกันมากนะ คนที่ปฏิบัติงูๆ ปลาๆ เขามาพูดกัน แต่เราเอาแบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นพระ

อรหันต์ ผีกลอนจนหลวงปู่แหวน หลวงปู่คำดี หลวงปู่ดี หลวงตามหาบัว ครูบาอาจารย์
ที่ท่านประพฤติปฏิบัติไป ท่านเป็นพระอรหันต์ นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นพระอรหันต์
ท่านสอนให้พระเป็นพระอรหันต์ ถ้าสอนให้เป็นพระอรหันต์ ท่านบอกให้เราบังคับ
ใหม่ ๆ ต้องบังคับ เด็กจะเป็นเด็กดีได้ พ่อแม่ต้องใช้อุบายบังคับ ไม่บังคับเหมือน
บังคับ

เด็ก ๆ เราจะไม่บังคับ เพราะบังคับแล้วเดี๋ยวมีแรงต้าน เราก็ต้องใช้อุบายของ
เรา อย่างนี้ดีกว่า อย่างนี้เราเสนอ เราคอยประคองมาให้เด็กมันรู้กฎรู้ผิดมา นี่บังคับ
ใหม่ บังคับแบบไม่บังคับ

แต่ถ้าเด็กมันดี เด็กมันไม่มีเหตุมีผล เราก็ต้องบังคับ ต้องเขียนต้องตีเพื่อ
ลงโทษ ถ้าเขาดีจะทำแต่ความเสียหายก็ต้องบังคับ แต่ถ้าเด็กมันไม่ดีจนเกินไป เด็ก
มันมีเหตุมีผล เราก็ใช้อุบายบังคับ คือใช้อุบาย อุบายคือว่า ใช้เหตุใช้ผลคุยกัน ใช้เหตุ
ใช้ผลจัดการมา

**บังคับทั้งนั้นนะ มันต้องบังคับขึ้นมามันถึงจะเป็นคนดีได้ เพราะ
มันบังคับขึ้นมามันถึงทำสมาธิได้ ใหม่ ๆ ต้องบังคับ พอบังคับไป ๆ จน
มันชำนาญแล้วไม่ต้องบังคับ เพราะมันพอใจ มันทำแล้วมันพอใจ มัน
อยากจะบังคับตัวเอง มันอยากจะทำตัวเองให้เป็นคนดี ต้องบังคับ**

เริ่มต้นก็ไม่ต้องบังคับเลย เวลาสอนเด็กก็ต้องเอาเด็กเป็นตัวตั้ง ๆ เด็กมันบอก
ว่ากลับบ้าน ๆ ไม่ต้องเรียน กลับบ้าน เอาเด็กเป็นตัวตั้งก็ปล่อยมันกลับบ้านซะใหม่

เอาเด็กเป็นตัวตั้งหมายความว่า เอาเด็กเป็นจุดศูนย์กลาง แล้วเราจะสอน เรา
ต้องสอนเด็ก ก็ต้องบังคับ แต่เอาตัวเขาบังคับ เพราะเราต้องการให้เด็กนั้นมีปัญญา

นี่ก็เหมือนกัน เราจะทำความสงบของใจ เราจะปฏิบัติ จิตของเรามันเร่ร่อน
ขนาดนี้ จิตของเรามันดีด้านขนาดนี้ แล้วไม่บังคับ ไม่มีสติเลย ปล่อยให้มันเร่ร่อนเลย
ว่าง ๆ ว่าง ๆ

ว่างๆ กิเลสมันสวมรอย พอมันจะปฏิบัติมันก็นึกว่าว่าง ว่าง นึกว่าว่าง นึก
 ชาติรู้คือธรรมชาติที่รู้ แล้วมันนึก นึกก็คือความคิด มันนึกให้ว่าง พอนึกให้ว่างมันก็
 จินตนาการความว่าง แล้วมันเอามาจากไหนล่ะ

จะนั้น บอกว่า “เวลานั่งสมาธิไป ถ้ารู้ว่าคุณคิดแล้วให้ตามดูต่อไป”

ตามดูๆ ดูไปไหนล่ะ ดูให้มันหลับใจใหม่ ดูให้มันหายไปใจใหม่ แต่ถ้าใช้
 ปัญญาอบรมสมาธิ เขาใช้สติ เขาใช้สติใช้ปัญญา เวลามันคิด เขาใช้พิจารณาความคิด
 ความคิดมันเกิดดับ ความคิดมันเป็นอะไร นี่ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ

แต่ถ้าใช้บริกรรมพุทโธๆ ต้องบังคับ ใหม่ๆ บังคับ บังคับจนละเอียดเข้ามา
 บังคับจนมันชัดเจนขึ้นมา มันเห็นผลขึ้นมา พอมันปล่อยวาง มันรู้ของมันเอง ต้องทำ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิวาสนานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาส
 วัคขญาณ ยังมีเหตุมีผล ถึงเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ครูบาอาจารย์
 ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ศีล สมาธิ ปัญญา มันต้องมีขั้นตอนของมันมา

นี่บอกว่า ตามรู้ตามเห็น ตามมันไป

ตามมันไปมันก็ขี้ล่อน้ำใจ เวลามันปฏิบัติ ปฏิบัติกันไปแบบนี้

จะนั้น บอกว่า ถ้าเพื่อนเขาปฏิบัติอย่างนี้ เราต้องไปบอกเพื่อนเขาใหม่

ไม่ต้องไปบอกเขาหรอก เขาก็อยากบอกเรา อย่างว่าเมื่อกี๊นี้ คนโง่มากหรือ
 คนฉลาดมาก สังคมเขาเป็นแบบนี้ คนโง่มาก พอคนโง่มากนะ ที่ไหนเขามีกระแส
 สังคม ไปหมดล่ะ ที่ไหนลัดสั้น ที่ไหนสบาย ที่ไหนไม่ต้องทำอะไรเลย มาถึงวัด มาหนึ่ง
 เราก็มาวัดแล้วเราก็กลับไป แค่นี้มาวัดมานั่งคุยกัน มาไม้ มานินทากาเล มาเก็บแต่
 สัญญาอารมณ์แล้วกลับบ้าน

“ฉันเป็นนักปฏิบัติ ฉันเป็นนักปฏิบัตินะ ฉันปฏิบัติแล้วฉันได้มรรคได้ผลนะ”
 ปากยังไม่หยุด ยังนินทากันอยู่นั้น ยังไม่จบ มันบอกว่ามันได้มรรคได้ผล มรรคผลด้วย
 การนินทาใจใหม่ มรรคผลด้วยการเสียดสีเขาใจใหม่ มรรคผลด้วยการติเตียนเขาใจ
 ใหม่

แต่ของเราสิ มรรคผลของเรา มรรคผลของเรา เราบังคับ บังคับให้ใจมันเป็น
ธรรม ใจมันเป็นสมาธิขึ้นมา ใจมันเป็นจริงขึ้นมา นี่ครูบาอาจารย์ท่านบังคับ

ดูสิ พวกเราอยากเจอพระอรหันต์ แล้วครูบาอาจารย์ท่านเล่าให้ฟัง เราก็เกิดไม่
ทันหลวงปู่มั่น บอกหลวงปู่มั่นนี่ดูมาก ใครเข้าไปนี่ไล่ออกหมดละ ผิดนี่ไล่เลย ผิดนี่ไล่
เลย แล้วพระอรหันต์ อู้ฮู! ทำไมดูขนาดนั้นนะ

**ก็ดูกิเลสไป ดูความอหะหะอะไรละไป ดูไอ้คอยลูบหน้าปะจมูก
ไป ดูคอยมานั่งนินทากันไป ดูเวลามาวัดก็มาสูมหัวกันไป**

มาวัด เขามาวัดใจ มาทำความสงบของใจ

ไอ้ที่มาวัดก็ “ไอ้นั่นก็เป็นพระอรหันต์ ไอ้นี่ก็เป็นพระอรหันต์” ไม่รู้มันหันไป
ไหนกันนะ เทียวดิฉันนินทาไป เอาอย่างนั้นหรือ

**ถ้าจะเอา บังคับ บังคับให้เข้าที่สงบสงัด บังคับไม่ให้คลุกคลี
ไม่ให้คลุกคลี ถ้าคลุกคลี มันทางของกิเลส**

ในความรู้สึกรู้สึกของเรา ในใจเรามันคลุกซี้ ซี้ทุกซี้ ซี้โลก ซี้โกรธ ซี้หลงอยู่แล้ว
มันคลุกอยู่กับซี้อยู่แล้วในหัวใจของเรา แล้วเราก็มาสูมหัวกัน เอาซี้มาป้ายกัน เอ็งก็เอาซี้
มากองหนึ่ง เราก็เอาซี้มากองหนึ่ง แล้วก็มาอย่ากัน แล้วพอย่ำเสร็จ กลับบ้าน ฉันทเป็น
พระอรหันต์

แต่ถ้าครูบาอาจารย์สอน เห็นไหม ท่านให้วิเวก ให้ต่างคนต่างอยู่ ให้เซ็ดซี้เซ็ด
เยี่ยวในใจ พุทโธๆ รัษาซี้โลก ซี้โกรธ ซี้หลง ซี้หลง ซี้ลืม ซี้ดิฉันนินทา ท่านให้ทำ
ตรงนั้น ถ้าทำตรงนั้นมันจะเป็นประโยชน์อะไร ถ้าเป็นประโยชน์ เห็นไหม

**เราไม่เชื่อตามเขา เราเชื่อตามครูบาอาจารย์ เราเชื่อตามหลวงปู่
เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ หลวงปู่ดี หลวงปู่ฝั้น ครูบาอาจารย์ที่
ท่านปฏิบัติ**

เวลาหลวงปู่ฉัน พุทโร ๆ ข้อวัตรให้วัดหัวใจของตัว วัดใจ ดูใจ รักษาใจ เอาตรงนั้นนะ ถ้าเอาตรงนั้นได้นะ เราถึงจะเป็นนักปฏิบัติ

ไอ้ที่พูดกันเรื่อย การปฏิบัติข้อที่ ๑ จะเป็นอุปสรรคใหม่ ข้อที่ ๒ จะเป็นกิเลสใหม่ ไอ้ข้อที่ ๓ ก็ว่ากันไป ตีฉันทินิทากันไปทั้งนั้นนะ ฉะนั้น เราบังคับของเรา

“แล้วต้องไปบอกเพื่อนใหม่”

ที่ถามก็เพื่อนถามมาใช้ใหม่ เพื่อนกรอกหูทุกวันถึงถามมา แล้วคิดดูสิ ขณะที่ถามมา ถามมาเรื่องแต่งหน้า ถามมาเรื่องกิเลส ถามมาเรื่องพุทโร นี่เพราะฟังเขามา เขาเสียดสีมา เขาพูดกรอกหูมา ตัวเองก็ห้วนไห้มา แล้วจะไปบอกใครล่ะ

บอกตัวเองนี่ บอกตัวเราเอง บอกว่าเราจะทำความจริงของเรา ไอ้สังคมของเขานั้นเรื่องของเขา นี่พูดถึงว่า การตีฉันทินิทาในการว่าใครถูกใครผิดใจ แล้วยังข้อที่ ๔ นี่สำคัญกว่า

“๔. ปัจจุบันนี้มีฆราวาสนำเสนอปฏิบัติหลากหลาย บอกว่ามีการสอนธรรมะที่ผิดๆ พระถูกดิสเครดิต เข้าวัดก็เป็นการหนีทุกข์ สอนวิธีตามคู้ฐ์อารมณ์ ดูผู้รู้ สังเกตจิตที่เกิดขึ้น ความจริงแล้วจิตก็เกิดขึ้นทุกขณะ และอะไรคือผู้รู้ บางท่านสอนว่าไม่ต้องพุทโร เดี่ยวติดคำบริกรรม แล้วมาถอนทีหลังมันจะยุ่งยาก”

ไอ้โฮ! ติดพุทโรแล้วมันจะมาถอนด้วยหรือ นี่คนมันภาวนาไม่เป็น เห็นใหม่ คนภาวนาไม่เป็น คนไม่เคยรู้มันถึงพูดอย่างนี้ไง

มันจะไปติดที่ไหนที่พุทโรล่ะ พุทโร ๆ ๆ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ พุทโร ๆ ๆ จนพุทโรละเอียดขึ้น ละเอียดจนระลึกแทบไม่ได้ มันละเอียดจนมันจะหลับ ถ้าละเอียดแล้วมันไม่มีสติปัญญา มันปล่อย พุทโร ๆ ๆ แล้วก็เหวี่ยงหายไปเลย ตกภาวังค์ไปเลย

พุทโร ๆ ๆ จนละเอียดขึ้นมา ละเอียดจนมันจะระลึกไม่ได้ แต่เรามีสติขึ้นไป มันละเอียดจนพุทโรไม่ได้ มันละเอียดจนพุทโรไม่ได้ ไม่ใช่พุทโรมันไม่มี มันละเอียดคือตัวมันจริง

ธาตุรู้ จิตเป็นธาตุรู้ แล้วสัญญาอารมณ์ ความคิด จิตเสวยอารมณ์ ชั้นที่ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ความรู้สึกมันเป็นรูป ในรูป ต้องมีสุขมีทุกข์ใหม่ มีเวทนา มีความรู้สึก มันถึงมีเวทนา เวทนามันจะเกิดได้มัน ต้องมีสัญญา สัญญาจำว่าอารมณ์นี่คืออะไร สีเขียว สีแดง ต้องมีสัญญา สัญญาเกิดได้ มันต้องมีสังขารปรุง สังขารปรุงมันต้องเกิดวิญญาณในชั้นที่ ๕ เห็นใหม่ จิตกับชั้นที่ ๕ จิตมันหุ้ม เหมือนกับส้ม เปลือกส้ม

ส้มมันจะมีเปลือกส้มหุ้มไว้ ไข่เปลือกส้มนั่นคือเปลือกส้มมันขม ไข่เนื้อส้มมัน หวาน พุทฺโธ พุทฺธะ มันคือธรรมชาติ คือธาตุรู้ ความคิดมันคือชั้นที่ ๕ มันจะเสวย อารมณ์ มันถึงเป็นของคู่ มันมีความคู่ เดี่ยวก็คิดได้ เดี่ยวคิดไม่ได้ เวลาคิดไม่ได้มันก็ ปล่อยวาง เวลาคิดได้มันก็คิดขึ้นมา ที่นี้ความคิดมันอยู่กับเราตลอดไป

ที่นี้เรานึกพุทฺโธ พุทฺโธก็ความคิดใจ ก็รูปนี้ไง รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สัญญา มันมีสัญญา สัญญาว่าเราจะนึกพุทฺโธ เราสัญญาไว้ เราสัญญากับจิตใจ เราไว้ จิตใจเรามีความมุมนะว่าเราจะระลึกพุทฺโธ พุทฺโธๆ เราระลึกพุทฺโธ มันเป็นชั้นที่ ๕ มันเป็นความคิด

ความคิดเราระลึกพุทฺโธ แล้วพุทฺโธๆ ถ้ามันละเอียดขึ้น พุทฺโธมันมีที่เกาะ ธรรมดาความคิดมันก็คิดเรื่องร้อยแปด คิดเรื่องงูพิษ คิดเรื่องเสือเรื่องสาง เรื่องปล้น ชิงวิ่งราว มันคิดไปร้อยแปด แล้วเราคิดพุทฺโธๆ มันก็เป็นความคิดเหมือนกัน พุทฺ โธๆ มันเป็นคำบริกรรมพุทฺโธ เวลามันเป็นหนึ่งเดียว มันยังไม่ทิ้งหอก มันก็ เป็นขณิกสมาธิ เพราะขณิกะมันยังคิดได้

มันละเอียดขึ้นไป พุทฺโธๆ ต่อเนื่องไปมันก็เป็นอุปจาระ เพราะมันหนึ่งของมัน แต่มันยังรับรู้ได้ การรับรู้ก็รับรู้ชั้นที่ ๕ นี้ไง รับรู้ชั้นที่ ๕ มันก็มีของมัน สัมกับเปลือก ส้มมันมีของมัน กระทบกัน

เราพุทฺโธๆ ต่อเนื่องไป มันจะละเอียดขึ้น เปลือกส้มมันจะคลายออก มันจะ ลอกเปลือกส้มออก มันเหลือแต่เนื้อส้ม

มันมีเปลือก มีเนื้อ มันถึงกระทบกัน มันเป็นของคู่ๆๆ ความคิดไม่ใช่จิต ความคิดมันเกิดดับจากจิต จิตมันเป็นธรรมชาติที่รู้ แต่ความคิดในสัญญาอารมณ์มันรู้ของมัน เห็นไหม

พุทโธๆๆ จนละเอียด ละเอียดจนมันพุทโธไม่ได้ มันเป็นตัวเนื้อสัมผัส มันเป็นตัวธาตุรู้หนึ่งๆ เลย แล้วจะไปถอนพุทโธตรงไหนล่ะ ตรงไหนต้องไปถอนมัน พุทโธ

“พุทโธไม่ได้นะ เดี่ยวต้องตามไปถอนพุทโธอีก”

อ้าว! พุทโธจนพุทโธไม่มี พุทโธมันละเอียดจนเป็นอัปนาสมาธิ เป็นหนึ่งเดียว มันจะไปถอนที่ไหน

นี่ไง เขาบอกว่า “พุทโธไม่ได้นะ บางท่านบอกว่าไม่ต้องพุทโธ เดี่ยวติดบริการกรรม ต้องมาถอนพุทโธทีหลัง”

ไอ้โฮ! อ้อ! พุทโธนี่เป็นหมุดหมาย ตอกมันไปก่อนนะ ถ้ามันจะว่างก็ต้องถอนพุทโธทิ้งหรือ มันไม่มีอยู่จริงใจ

ความมีอยู่จริง ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ มันจะไปถอนตรงไหน มันไม่ต้องถอน มันเหมือนเอ็นเย็บเนื้อที่มันละลายเลย มันไม่ใช่เชือก เวลาเราเย็บแผลใช้ไหม เราใช้ด้ายใช้ไหม ถึงเวลาเราต้องไปตัดด้ายทิ้งใช้ไหม แต่ที่มันเป็นเอ็นที่ว่ามันเย็บไปแล้วมันละลายเลย มันจะไปถอนตรงไหน พุทโธๆๆ จนมันชัดเจน จนพุทโธไม่ได้ แล้วมันเป็นหนึ่งเดียวไปเลย มันจะไปถอนที่ไหน

มันไม่มีอยู่จริงใจ มันไม่ใช่ด้ายเย็บแผล มันเป็นเอ็น มันละลายเป็นเนื้อเดียวกัน มันไม่มีการถอน ไม่มีๆๆ นี่เขาหลอกให้เชื่อก็เชื่อตามเขา

“ปัจจุบันนี้มีฆราวาสที่สอนเรื่องประมาณนี้หลากหลาย บ้างก็บอกว่าหนทางปฏิบัติธรรมะแบบผิดๆ พระถูกดิสเครดิต”

ถ้าพระมันไม่รู้ มันถูกดิสเครดิตก็ดี เพราะมันก็ไม่รู้อยู่แล้ว มันก็ไปหลอกเขา ไอ้พระที่ไม่รู้มันก็เยอะ ไอ้พระที่ไม่รู้โดนดิสเครดิตนี่ดี ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวมันจะไปหลอกคนอื่นต่อ

แต่ครูบาอาจารย์เรารู้ ถ้าพระมันรู้จริง มันจะโดนดิสเครดิตได้
อย่างไร เขาจะเอาความจอมปลอมมาดิสเครดิตคนรู้จริง มันเป็นไปได้
ไม่ได้ กาลเวลามันพิสูจน์เอง อะไรจริงอะไรปลอม ถึงเวลาแล้วมันต้อง
ชัดเจนขึ้นมา ถ้าถึงเวลาแล้วไอ้ความจอมปลอมนั้นมันต้องมีของมันจริง

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า พระโดนดิสเครดิต ถ้าพระมันปลอมอยู่แล้ว โดนดิสเครดิตก็
เรื่องของเขา

“ถ้าไปวัดเป็นการหนีทุกข์”

เวลาไปร้านอาหาร ไปทำไมละ เวลาไปร้านอาหาร ยิงร้านอาหารที่แบบว่าติด
ดาวเยอะๆ โอ้โฮ! คนแย่งกันเข้าเลยละ เวลาไปอย่างนั้นบอกไม่หนีทุกข์บ้างละ ไปกิน
อาหารอร่อยไง กินอาหารอร่อยแล้วมีความสุขไง

นี่ไปวัด ไปวัดก็ไปเพื่อปฏิบัติ ไปวัดก็เพื่อบุญกุศล มันหนีทุกข์ตรงไหนละ
อ้าว! ไปวัดก็เพื่อไปวัดใจของตัว

ถ้าจิตเรามีหลักเกณฑ์นะ เราจะไม่ตื่นเต้นกับเรื่องอย่างนี้ เรื่องอย่างนี้จะมา
ทำลายหัวใจเราไม่ได้ จะทำให้เราสะเทือนไม่ได้

ฉะนั้น สิ่งที่เขาบอก เขาพูดต่อไป “ฆราวาสสอนปฏิบัติธรรม”

เราเห็นอย่างนี้จริงๆ นะ ฆราวาสสอนปฏิบัติธรรม ทางโลกเขาคิดกันอย่างนั้น
การศึกษาจะทำให้โลกเจริญ ปัญญาทำให้โลกเจริญ การส่งเสริมการศึกษา เดี่ยวนี้
ประเทศไทย การศึกษาต่ำสุดในอาเซียนนะ ทั้งๆ ที่ว่างบประมาณมากที่สุดด้วย แต่
ทำไมมันเป็นแบบนี้ล่ะ

ผู้สอนไง เวลาครูเอาจริงเอาจังมากน้อยขนาดไหน ครูมีจิตใจความเป็นครู
มากน้อยขนาดไหน ถ้าครูมีจิตใจที่เป็นครู เขามีจิตใจจะสอน มีจิตใจที่รัก มีจิตใจที่เห็น
อนาคตของเด็ก เขาจะทุ่มเทปลุกปั้น

แต่เดี๋ยวนี้มันเป็นอาชีพ อาชีพทำให้มันครบเวลาเท่านั้นนะ เด็กก็คือเด็ก
อาชีพครูก็อาชีพครู ไปสอนแล้วก็จะกลับบ้าน

นี่ไง แต่ถ้าครูโดยอาชีพนะ เขาจะตามคอยดูพฤติกรรมลูกศิษย์ของเขา เขาจะดูแลลูกศิษย์ของเขา เรื่องจ้งจะพาลูกศิษย์ของเขาขึ้นฝั่ง นี่ถ้าเป็นคนที่มืออาชีพครู นี่พูดถึงศึกษา

โลกเขาบอกว่าโลกจะเจริญด้วยการศึกษา มันก็ศึกษาของโลกไง มันเป็นการศึกษาของโลก ฉะนั้น เวลาฆราวาสสอนธรรมๆ เขาพูดอย่างนั้น บอกว่า ศาสนาจะเจริญต้องมีคนสั่งสอนเยอะๆ ศาสนาเจริญต้องมีคนเผยแผ่เยอะๆ ฆราวาสก็เลยสอนธรรมกันใหญ่เลย

ถ้าเขาสอนธรรมโดยที่จิตใจของเขาเป็นธรรม จิตใจเขาเป็นธรรมนะ คุณนะ อย่างนักปฏิบัติของเรา ผู้ที่ปฏิบัติจนมีคุณธรรมในใจ เขาจะสอนคน เขาต้องดู ดูว่าพวกที่จะมาศึกษามาปฏิบัติ เขาปฏิบัติจริงหรือเปล่า เขามีความมุ่งมั่น มีความมุมานะจริงหรือเปล่า ถ้าเขามุมานะจริง เขามาอยู่ เวลาเขาเข้าเรียน เรียนแล้วเรียนไม่จบ มันเสียที่หนึ่ง ที่หนึ่งเฉยๆ ใจ นี่ก็เหมือนกัน เข้ามาแล้วเสียที่ไปเปล่าๆ ใจ แต่ถ้าเขามุมานะของเขา เขาตั้งใจของเขา ครูบาอาจารย์สอนอย่างนี้ คนอย่างนี้มีโอกาส

ฉะนั้น ฆราวาสสอนธรรม ฆราวาสสอนธรรมเขามีวุฒิภาวะแค่ไหน ฆราวาสมีวุฒิภาวะแค่ไหน ฆราวาสรู้จักสมาธิไหม ถ้าฆราวาสยังไม่รู้จักสมาธิ จะสอนสมาธิได้อย่างไร

เราไม่เคยไปกรุงเทพฯ เราเอาตำรามาสอนเลย เข้ากรุงเทพฯ นะ เข้าถนนปิ่นเกล้า นะ พอข้ามสะพานปิ่นเกล้าก็ลงข้างขึ้นนะ แต่กูไม่เคยไปสักที กูไม่เคยเห็นหมดเลย แล้วพอซังฮี พุดไปเรื่อย กรุงเทพฯ พุดไปเรื่อย

นี่ก็เหมือนกัน ฆราวาสสอนธรรมนะ สมาธิก็ไม่รู้จัก มรรคผลก็ไม่รู้จัก แล้วมันจะสอนกันอย่างไรล่ะ มันก็สอนแบบคนตาบอดสอนคนตาบอดใจ เชื่อตามเขา มันเป็นการเชื่อ มันไม่เป็นความจริงหรอก ถ้าเป็นความจริงมันเป็นอีกอย่างหนึ่ง

ฆราวาสสอนธรรม แล้วเวลาสอนธรรมยังมาดิสเครดิตพระอีกด้วย “เออ! พระไม่มีการศึกษา วันๆ หนึ่งก็นั่งหลับหลับตา พระมันจะไปรู้อะไร ฉันทึ่สื้เที่ยวมารอบโลก แล้วเวลาปฏิบัติแล้วยังจะพานักปฏิบัติเที่ยวรอบโลกด้วย การเที่ยวรอบโลกนี่เป็น

การทัศนศึกษา การศึกษาให้หูตากว้างไกล ถ้าหูตากว้างไกลเข้าใจโลก พอเข้าใจโลก แล้วมันก็จะเข้าใจธรรม” มันไม่ได้อะไรเลยนั่นนะ มันอยู่กับโลกนี้

แต่ครูบาอาจารย์ของเรา ถ้านักปฏิบัติ ไม่ให้คลุกคลีกัน อยู่โคนไม้ อยู่ในเรือนว่าง แล้วกำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าจิตสงบเข้ามา จิตสงบเข้ามา เห็นไหม ญาณ อุตปาติ ปญญา อุตปาติ วิชชา อุตปาติ อาโลโก อุตปาติฯ เกิดญาณ เกิดญาณทัสสนะ เกิดปัญญา เกิดความหยั่งรู้ นี่พระสอนธรรม พระสอนการปฏิบัติธรรม เขาไม่เที่ยวรอบโลก เขาไม่ต้องทัศนศึกษา เขาทัศนศึกษาในจิตตนคร ในจิตของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ

จิตของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เพราะจิตนี้เวียนว่ายตายเกิด จิตนี้เวียนว่ายตายเกิด จิตนี้จะต้องทำความสงบของจิตเข้ามา จิตเป็นจิตจริง จิตเป็นสัมมาสมาธิที่สมบูรณ์แบบแล้วจิตออกใช้ปัญญา จิตเห็นกาย จิตเห็นเวทนา จิตเห็นจิต จิตเห็นธรรม เป็นสติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ พิจารณาโดยความเป็นจริงมันจะสำรอกมันจะคายออกไป นี่พระสอนปฏิบัติธรรม ไม่ใช่ฆราวาสสอนปฏิบัติธรรม

ฆราวาสสอนปฏิบัติธรรม “อ้าว! เราจะปฏิบัติธรรมต้องลงทะเลเบียน ลงทะเลเบียนเสร็จแล้วต้องซื้อบัตร ซื้อบัตร เราจะต้องไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ ไปเพื่อให้จิตใจนี้มันเศร้า ให้จิตใจเห็นตามความเป็นจริง ไปสังเวชนียสถานทั้ง ๔ เสร็จแล้วเราจะต้องไปทัศนศึกษาว่าศาสนา มันจะเจริญรุ่งเรืองมาอย่างไร มันเคยเจริญรุ่งเรืองในศรีวิชัย ในสุวรรณภูมิ มันเคยเจริญรุ่งเรืองมาอย่างไร เราจะต้องไปทัศนศึกษา เราจะต้องไปพิสูจน์กัน เพื่อเห็นว่าศาสนาเจริญรุ่งเรืองแค่ไหน เดียวนี้ศาสนารุ่งเรืองในยุโรป ศาสนาไปเจริญรุ่งเรืองในอเมริกา เราจะต้องตามไปดูว่าศาสนา มันเจริญรุ่งเรืองขนาดไหน” นี่ฆราวาสสอนธรรมๆ

แต่ถ้าพระสอนธรรมนะ กำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ทำความสงบของใจเข้ามา เราจะเกิดญาณ เกิดทัสสนะ เกิดความเห็นที่ถูกต้อง

เราไม่ใช่เกิดปัญญา นี่โลกเขาวกกันอย่างนั้น “มันเป็นปัญญานะ ศาสนาพุทธ เป็นศาสนาแห่งปัญญา คนถ้ามีปัญญา โลกเจริญด้วยปัญญา” อันนั้นเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาของโลก อย่าหลงทาง พระอย่าหลงทาง

หลวงตาท่านสอนบ่อย ทางยุโรปเขาวัตถุนิยม สิ่งที่เป็นวัตถุ มนุษย์สร้างขึ้นมาก็คงใช้ปัญญานั้นแหละ นี่วัตถุนิยม แต่หัวใจไม่เจริญ

ปัญญาภาวนามยปัญญา ปัญญาของธรรม ปัญญาของใจ มันไม่มีอยู่กับโลก หรอก มันมีอยู่ในหัวใจของสัตว์โลก แล้วครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงท่านจะสอนที่นี้ แล้วจะย้อนกลับมาที่นี้ แล้วไม่ต้องเสียสตางค์ ไม่ต้องลงทะเลเบียน เว้นไว้แต่มันลงทะเลเบียนเข้าออกเท่านั้นแหละว่าเข้าอยู่เมื่อไหร่

ไม่ต้องลงทะเลเบียน ไม่ต้องซื้อตั๋วเที่ยวรอบโลก ไม่ต้องทัศนศึกษา เอาตัวเองให้รอด เข้าดูใจตัวเองให้ได้ นี่การสอนปฏิบัติโดยพระ ไม่ใช่การสอนปฏิบัติโดยฆราวาส พระเขาสอนอย่างนี้ พระสอนเรื่องสัจจะ เรื่องความจริง

แล้วถ้าพระมีกิน พระมีกิน พระมีกินมันรู้ถึงวิธีการสอน มันรู้ถึงการเคลื่อนไหวของใจ ไอ้พระไม่มีกิน หลวงตาบอกว่าโง่อย่างกับหมาตาย หมามันตายแล้วยังโง่กว่ามันอีก แล้วสอนปฏิบัติธรรม

ถ้าจะสอนอย่างนั้นนะ ไปเรียนกับหมาตาย เวลาหมามันตายอยู่ข้างถนนนะ เอาดอกไม้รูปเทียนไปขอฝากเป็นลูกศิษย์ ไปเป็นลูกศิษย์หมาตายนะ มันจะได้ไม่เสียสตางค์อย่างนี้ด้วย ถ้าฆราวาสสอนธรรมๆ มันล้วงกระเป๋า มันหาเงินหาทองจากเรา แล้วเรายังไปเชื่อเขา นี่ฆราวาสสอนธรรม

นี่พูดแค่พอหอมปากหอมคอ พูดมากไปกว่านี้เดี๋ยวจะอยู่เมืองไทยไม่ได้ เอวัง